

Besluit

Toetsingsrapport met een positieve beoordeling van de aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' van de opleiding Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor-na-bachelor) van University College Leuven-Limburg

datum

19 december 2017

onderwerp

Toetsingsrapport TNO Bachelor
in het onderwijs: meertalig
onderwijs
UC Leuven-Limburg
(005853)

Samenvattend advies van de visitatiecommissie

Samenvatting van de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie (hierna commissie) van de opleiding Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor-na-bachelor) van University College Leuven Limburg (UCLL):

(005853)

bijlagen

3

De commissie die de Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor-na-bachelor) heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier, het materiaal dat tijdens het locatiebezoek ter inzage lag en de gesprekken die tijdens het locatiebezoek zijn gevoerd.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De UC Leuven-Limburg is met ca 14.000 studenten één van de grotere hogescholen in Vlaanderen, verspreid over tien campussen en onderverdeeld in drie opleidingsgroepen. De groep Lerarenopleiding telt zo'n 4.000 studenten, grotendeels ondergebracht in drie bacheloropleidingen voor kleuter-, lager en secundair onderwijs. Daarnaast worden er op dit moment twee ba-na-ba's aangeboden en zeven postgraduat, plus een aantal kortlopende opleidingen in permanente vorming.

De UC Leuven-Limburg heeft een bachelor-na-bachelor meertalig onderwijs (BMO) ontwikkeld in antwoord op de maatschappelijke noden van het regionale werkveld en in lijn met internationale standaarden. De commissie verwelkomt het specifieke profiel dat de opleiding nastreeft en stelt vast dat de positionering van de BMO goed is afgelijnd tegenover andere academische en professionele opleidingen. Ze constateert dat de visie rond de opleiding overtuigend gedragen wordt door de verschillende geledingen.

Pagina 2 van 7 De opleiding beantwoordt qua niveau en oriëntatie aan het ba-na-ba-niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur (niveau 6). De commissie kan zich vinden in het domeinspecifieke leerresultatenkader (DLR) dat wordt gehanteerd, maar moedigt de opleiding aan deze nog nader te concretiseren. Het opleiden van een onderwijsprofessional op het gebied van meertaligheid in het tijdsbestek van een jaar (60 ECTS) vindt de commissie een ambitieuze doelstelling. De commissie vraagt om daarbij de studeerbaarheid van het programma en de werkdruk voor de docenten en de studenten in de gaten te houden. Ook plaatst ze een kanttekening bij het extra geboden instapmoment halverwege het academiejaar vanwege de belasting voor de docenten die dat met zich meebrengt.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt de onderwijsleeromgeving als voldoende.

De nieuwe opleiding BMO beschikt over een goed overwogen en gestructureerd curriculum. Er is een duidelijke visie en motivatie aanwezig ten aanzien van het bereiken van de beoogde competenties. De samenhang tussen de drie losse trajecten is de commissie helder; ze ziet de toegevoegde waarde die kan ontstaan door kruisbestuiving tussen de opleidingsonderdelen en de mogelijkheden tot flexibilisering en focus. De commissie onderschrijft de sterke aansluiting van de opleiding bij het werkveld en ziet daarin een stevig draagvlak voor kwalitatief onderwijs. Ze waardeert de samenspraak met en de betrokkenheid van het beroepenveld bij de opleiding, en bij de ontwikkeling daarvan.

De commissie is zeer te spreken over de aanwezige expertise op het vlak van onderwijs in meertaligheid binnen de opleidingsgroep. Wel benadrukt zij het belang van een blijvende professionalisering en reflectie op de eigen praktijk. Daarnaast beveelt de commissie aan om beleid te expliciteren op het gebied van zowel talige als etnische/culturele diversiteit, en de onderwijspraktijk hierbij te betrekken. De commissie kan zich erin vinden dat het internationaliseringsaspect, met uitwisseling van studenten en docenten, een langetermijndoel van de opleiding vormt.

De commissie steunt de keuze voor het brede kader waarin de studenten vakkennis en het toepassen daarvan krijgen aangereikt en waarin hun autonomie wordt gestimuleerd in de vorm van zelfsturing, voorzien van begeleiding op maat. De commissie is van mening dat de inhoud en de vormgeving van het programma, met inbegrip van de domeinspecifieke onderwijs- en leervormen, de studenten in staat zullen stellen de beoogde leerresultaten te bereiken. Programma, personeel en voorzieningen vormen een samenhangende onderwijsleeromgeving. Er wordt een breed spectrum aan onderwijs- en leervormen gehanteerd, passend bij de vooropgestelde competenties. De commissie stelt vast dat het betrokken werkveld en de studenten het een sterk opgebouwd programma vinden, met een stevige praktijkcomponent. De commissie neemt kennis van het investeringsplan; de mondeling verkregen verzekering van de instellingsverantwoordelijken dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn, acht de commissie geruststellend.

Pagina 3 van 7 De commissie stelt vast dat het commitment en de inspanningen van het kwalitatief sterke onderwijsteam duidelijke garanties bieden voor het welslagen van deze nieuwe opleiding. De commissie is zeer bezorgd over de voorziene (extra) werkdruk van docenten. Om overbelasting te voorkomen, acht de commissie het noodzakelijk om tijdens de voorbereiding en vanaf de start van de opleiding aanvullende ruimte en middelen vrij te maken voor de extra taken die deze nieuwe opleiding voor lectoren met zich meebrengt. De duurzaamheid van de opleiding is tevens gebaat bij een structurele inbedding in het beleid van de hogeschool. Daarnaast acht de commissie het raadzaam om (meer) lectoren met een doctorstitel aan te stellen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Te realiseren eindniveau

De commissie beoordeelt het te realiseren eindniveau als voldoende.

De commissie constateert dat het toetsingsbeleid een solide basis kent, waar op voortgebouwd kan worden bij het nader concretiseren richting opleidingsonderdelen. De commissie vertrouwt erop dat er een evaluatiesysteem is ingericht met praktijkgerichte en flexibele toetsing op maat, waarbij de validiteit van toetsing is geborgd. De commissie vindt het positief dat er hierbij kan worden gesteund op de ervaring en modellen uit andere opleidingen. De commissie heeft nota genomen van de aanwezigheid van een examencommissie, concordantiematrix en de voorgenomen ontwikkeling van een kijkwijzer, die alle bijdragen aan een transparanter beoordelingssysteem.

De commissie vindt op basis van de informatie in de aanvraag en tijdens de gesprekken dat de kwaliteit van de evaluatie voldoende geborgd is. De commissie heeft er alle vertrouwen in dat dit opleidingsproject snel zal uitgroeien tot een degelijk en volwaardig bachelor-na-bachelorprogramma.

Overzicht oordelen van de commissie

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1 Beoogd eindniveau	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3 Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bevindingen NVAO

De NVAO stelt op basis van het adviesrapport van de commissie vast dat de externe beoordeling overeenkomstig het toepasselijke 'Kader Toets Nieuwe Opleiding – Vlaanderen 2015 – 2021', zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 mei 2015, tot stand is gekomen. De gevolgde werkwijze en procedure, alsook de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder weergegeven.

Pagina 4 van 7 De oordelen op de generieke kwaliteitswaarborgen zijn in het adviesrapport voldoende onderbouwd en overwogen en op zorgvuldige wijze neergelegd in een eindoordeel. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle generieke kwaliteitswaarborgen, zoals verwoord in het adviesrapport. De eindconclusie uit het adviesrapport wordt gevolgd.

De commissie heeft verklaard dat de voorgestelde domeinspecifieke leerresultaten in overeenstemming zijn met de niveaurescriptoren van het niveau 6 uit de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De NVAO neemt het advies van de commissie om de domeinspecifieke leerresultaten te valideren over.

Besluit¹

Betreffende de aanvraag toets nieuwe opleiding Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor na bachelor) van de UC Leuven-Limburg.

De NVAO,
Na beraadslaging
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder Art. II.153 besluit de NVAO tot een positieve beoordeling van de aanvraag toets nieuwe opleiding Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor-na-bachelor) van de UC Leuven-Limburg. De opleiding wordt voltijd en deeltijd aangeboden te Heverlee zonder afstudeerrichtingen.

Tevens valideert de NVAO de domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs (bachelor-na-bachelor) van de UC Leuven-Limburg.

Den Haag, 19 december 2017

De NVAO
Voor deze:

Bestuurder
Ann Verreth
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp van het toetsingsrapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 22 november 2017 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

Pagina 5 van 7 **Bijlage 1 – Basisgegevens over de instelling en de opleiding**

Naam, adres, telefoon, e-mailadres, website instelling	UC Leuven-Limburg Geldenaaksebaan 335 B-3001 HEVERLEE
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie KU Leuven
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Marc Vandewalle, Algemeen directeur 016 375 711 Marc.vandewalle@ucll.be
Naam opleiding (graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: meertalig onderwijs
Niveau en oriëntatie	bachelor-na-bachelor
Bijkomende titel	-
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Geen – Ja, deeltijdttraject
Onderwijstaal	– Nederlands – Frans – Engels
Vestiging(en) opleiding	Heverlee
Studieomvang (in studiepunten)	60
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	-

1. Ontwikkelen een inclusieve onderwijsvisie rond meertaligheid en interculturele, sociale en talige diversiteit. Zij vertalen deze onderwijsvisie, die gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten, naar een leercontext waarin hun leerlingen optimaal kunnen werken aan talige competenties.
2. Als experts in het maatschappelijke fenomeen meertaligheid, bevorderen zij door hun eigen voorbeeld een attitude van openheid en interculturele gerichtheid bij hun leerlingen en bezorgen zij hun de communicatieve competenties om actief te kunnen deelnemen en constructief te kunnen bijdragen aan een multiculturele en internationaal gerichte maatschappij.
3. Daartoe beschikken zij over een excellente beheersing van de doeltaal, met inbegrip van vakspecifieke terminologie, alsook van de didactiek voor goed taalvaardigheidsonderwijs.
4. Binnen hun specifieke onderwijscontext (zie specialisatieprofielen) zetten bachelors meertalig onderwijs een leeromgeving op waarin zowel de taaldiversiteit binnen de klasgroep als de talige talenten van elke leerling optimaal worden ingezet, en waarbij een positief leer- en leefklimaat voor leerlingen wordt gecreëerd in de doeltaal van deze omgeving, met aandacht voor leerplezier, verwondering en het welbevinden van elke leerling.
5. Zij begeleiden de leerlingen als individu in de ontwikkeling van meertaligheid, rekening houdend met hun specifieke talige diversiteit op school en thuis.
6. Zij gaan op een open, respectvolle en verhelderende manier in gesprek met ouders omtrent het leertraject van hun kind. Hierbij houden ze rekening met de diversiteit en de complexiteit van de talige en culturele context van kind en ouders en slaan zo een brug tussen de school en de thuiscontext.
7. Als experts in CLIL, taalversterkend onderwijs of vroeg vreemdetaalonderwijs, zetten zij hun kennis in binnen hun schoolteam. Als voortrekkers van meertalige didactiek nemen ze hun verantwoordelijkheid op, door hun eigen pedagogische en (vak)didactische aanpak uit te dragen. Ze delen hun eigen ervaringen en succesverhalen om anderen te ondersteunen.
8. Zij ontwikkelen ondernemingszin met betrekking tot het opzetten en het verder uitbouwen van een kwaliteitsvol en schoolbreed gedragen talenbeleid dat elke leerling ten goede komt. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor hun collega's inzake meertalig onderwijs.
9. Zij reflecteren kritisch over hun lespraktijk volgens de didactische principes van CLIL, taalversterkend onderwijs of vroeg vreemdetaalonderwijs. Op basis van eigen ervaringen en elders geziene best practices blijven zij hun didactische aanpak aanpassen en versterken.
10. Zij weten welke relevante organisaties zij kunnen aanspreken voor overleg, ondersteuning of coaching. Zij gaan op eigen initiatief in gesprek met deze externe partners, met het oog op het uitbouwen van een talenbeleid en taalzorgnetwerk die niet stoppen aan de schoolpoort.
11. Zij nemen deel aan het maatschappelijke debat over meertaligheid door zich blijvend te informeren betreffende wetenschappelijk onderzoek rond meertalig onderwijs, door onderzoeksvragen te formuleren rond de praktijk van meertalig onderwijs, en door de resultaten van (eigen of elders gevoerd) onderzoek concreet toe te passen binnen de eigen lespraktijk en hierover nuttige feedback te verschaffen.

– *Dr. Mieke Smits, voorzitter*

Mieke Smits is als senior adviseur verbonden aan de Nederlandse Taalunie. Ze is gepromoveerd op een onderzoek naar de relatie tussen schrijven en leren binnen een lerarenopleiding basisonderwijs aan de Radboud Universiteit. Ze heeft veertien jaar onderwijservaring als hogeschooldocent aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, waar zij opleider Nederlands was aan de lerarenopleiding primair onderwijs (o.a. didactiek van NT2, taal in alle vakken) en voortgezet onderwijs, en voorzitter van de sectie taal. Daarnaast was zij initiatiefnemer en medeoprichter van Vereniging LOPON2, het Vlaams-Nederlands Platform voor kennisuitwisseling ten behoeve van lerarenopleiders Nederlands en Nederlands als tweede taal. Binnen de Stichting Leerplan Ontwikkeling was zij werkzaam als taal- en leerspecialist. Tussen 2012 en 2014 was ze directeur van het Taaluniecentrum NVT. Tevens was ze voorzitter van een visitatiecommissie van de Vluhr.

– *Prof. dr. Philippe Hiligsmann, lid*

Philippe Hiligsmann is gewoon hoogleraar Nederlandse taal en taalkunde aan de Université Catholique de Louvain en decaan van de Faculté de philosophie, arts et lettres van de UCL. Hij is gepromoveerd op een onderzoek naar de tussentaal van Franstalige leerders van het Nederlands aan de Universiteit van Luik. Zijn onderzoeksactiviteiten situeren zich enerzijds in het domein van de contrastieve taalkunde Nederlands-Frans en anderzijds in het domein van de studie van Nederlands als vreemde taal, in het bijzonder het Nederlands van Franstalige leerders van het Nederlands (uit het traditioneel en het immersieonderwijs). Hij is samensteller van contrastieve woordenboeken Nederlands-Frans en auteur van verschillende handboeken Nederlands voor het Franstalig onderwijs.

– *Dr. Ellen-Rose Kambel, lid*

Ellen-Rose Kambel studeerde rechten aan de Universiteit van Leiden. Ze is gepromoveerd op een studie over de genderaspecten van de rechten van inheemse volken in Suriname. Vanaf 1995 heeft zij gewerkt als trainer en adviseur op het gebied van mensenrechten, inheemse rechten, gender en ontwikkelingsvraagstukken. Zij is sinds 2011 medeoprichter en directeur van de Rutu Foundation, een non-profit organisatie die wereldwijd intercultureel meertalig onderwijs promoot ten behoeve van kinderen die thuis een andere taal spreken dan de schooltaal. Zij is co-auteur van een handleiding voor lerarenopleiders in Suriname op het gebied van meertalig en intercultureel onderwijs en verzorgt workshops aan leerkrachten over het omgaan met meertaligheid en culturele diversiteit.

– *Joris Solleveld BSc, student-lid*

Joris Solleveld is student Master of Science Limnology & Oceanography aan de Universiteit van Amsterdam. Sinds 2015 is hij actief als panellid van de NVAO. Eerder was hij vicevoorzitter van de Studentenraad van de Universiteit van Amsterdam.

De commissie werd bijgestaan door:

- Liza Kozłowska, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator;
- Carlijn Braam, kwaliteitsmanager ResearchNed, secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO-gedragscode.